

Потеряйко С.П.

Інститут державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту

СУТНІСТЬ СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНОГО МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В ЄДИНІЙ ДЕРЖАВНІЙ СИСТЕМІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

У статті розглянуто проблемні питання щодо визначення сутності структурно-функціонального механізму державного управління в єдиній державній системі цивільного захисту. Проведено аналіз попередніх наукових досліджень у науці державного управління загалом і у сфері цивільного захисту, зокрема щодо побудови структур складних систем, особливостей їх функціонування на різних рівнях управління, структурних та функціональних підходів до визначень механізмів державного управління, зміст методу структурного аналізу в державному управлінні, структурно-функціонального синтезу моделі державного управління. За результатами зазначеного аналізу визначено актуальність дослідження, завдання якого полягає у формулюванні сутності структурно-функціонального механізму державного управління в єдиній державній системі цивільного захисту.

Досліджено положення законодавства України сфери цивільного захисту щодо структури та функцій єдиної державної системи цивільного захисту. Виявлено прогалини та розбіжності в законодавстві щодо функцій та завдань зазначеної системи, неузгодженості у Положенні про Державну службу України з надзвичайних ситуацій та Плані реагування на надзвичайні ситуації державного рівня щодо визначення важливої функції Державної служби України з надзвичайних ситуацій – реагування на надзвичайні ситуації.

Запропоновано визначення сутності структурно-функціонального механізму в єдиній державній системі цивільного захисту, що являє собою сукупність норм, заходів, засобів, важелів, стимулів, за допомогою яких органи управління впливають на структуру системи та способи її функціонування з метою досягнення поставлених цілей перед зазначеною системою.

Окреслено нагальну потребу в уточненні визначення поняття «реагування на надзвичайні ситуації», що не повною мірою відповідає викликам сьогодення.

Сформульовано висновок, що виявлені недоліки в законодавстві сфери цивільного захисту носять структурний та функціональний характер, які потребують комплексного вирішення на державному рівні.

Результати дослідження є підґрунтям для подальших наукових досліджень із зазначеної проблематики.

Ключові слова: єдина державна система цивільного захисту, надзвичайна ситуація, органи державного управління, структурно-функціональний механізм, сфера цивільного захисту.

Постановка проблеми. Відповідно до Стратегії реформування системи Державної служби з надзвичайних ситуацій, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25.01.2017 № 61-р, «наявна система Державної служби України з надзвичайних ситуацій (далі – ДСНС) не дає змоги в повному обсязі виконувати покладені на неї завдання з реалізації державної політики у сфері цивільного захисту (далі – ЦЗ), забезпечення належного рівня безпеки життєдіяльності населення, його захисту від надзвичайних ситуацій (далі – НС). Розв'язання проблеми передбачено здійснити шляхом, зокрема, удосконалення законодавства щодо виконання основних завдань (функцій) у сфері пожежної та техногенної безпеки

органами місцевого самоврядування, оптимізації структури та чисельності ДСНС на всіх рівнях, реорганізації сил ЦЗ, які входять до системи ДСНС, з урахуванням покладених на них завдань» [1].

Отже, зважаючи на те, що ДСНС є основною складовою частиною єдиної державної системи цивільного захисту (далі – ЄДСЦЗ) визначення сутності структурно-функціонального механізму державного управління в зазначеній системі є актуальним науковим завданням.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вчені в галузі науки державного управління приділяють достатню увагу дослідженню проблемних питань щодо механізмів державного управління загалом і у сфері ЦЗ – зокрема.

М. Кулешов зазначає, що з метою забезпечення високого рівня надійності захисту населення країни від загроз їх життю і здоров'ю, а також захисту територій, довкілля та об'єктів економіки від негативного впливу НС державою створено систему реагування на небезпеки. Наявна система, вважає автор, має свої вади і потребує удосконалення, тому її склад і стан, зокрема структурне та функціональне упорядкування сил ЦЗ відповідно до призначення, потребує детального аналізу та оцінки ефективності [2, с. 314].

Питання, пов'язані з обґрунтуванням показників кінцевих результатів діяльності органів і підрозділів ЦЗ, які відповідають основним завданням організації та можуть бути придатними для реалізації моделі діяльності, що базується на управлінні ризиками розглянув О. Альбоцій. Показники, вважає автор, мають задовольняти вимогам, зокрема, характеризувати структуру та її діяльність у взаємозв'язку з формами та видами, утворювати собою ієрархічну систему, яка б дозволяла адекватно виявляти вплив діяльності кожної структури на оцінку діяльності організації загалом [3, с. 8–10].

Процес формування системи ЦЗ органів місцевого самоврядування, основні завдання, структуру, функції та повноваження виконавчого комітету об'єднаної територіальної громади у сфері ЦЗ населення, а також механізм їхньої співпраці та взаємодії з територіальними органами ДСНС дослідили О. Вальчук та В. Петрик [4, с. 105].

Зважаючи на те, що в умовах децентралізації влади, передачі окремих функцій, зокрема у сфері ЦЗ, на місцевий рівень, вважаємо, що розглянуті питання мають актуальне значення, в першу чергу – на структурно-функціональному рівні ЄДСЦЗ.

Ю. Древаль запропонував авторський системний підхід до структурно-організаційного та структурно-функціонального визначень механізмів державного управління, що базується на діалектичній єдності управління як складної системи та неможливості жорсткого відособлення механізмів від управління загалом [5, с. 58, 62].

Актуальному питанню щодо удосконалення системи державного управління загалом та державного управління у сфері ЦЗ зокрема, присвячено доробки Л. Жукової, яка запропонувала авторську модель удосконаленої системи державного управління у сфері ЦЗ. Сутність удосконалення, зокрема, полягає у створенні гармонійної функціонально-структурної системи державного управління у сфері ЦЗ завдяки досягненню

співвідношення централізації й децентралізації з урахуванням поступового надання більшої самостійності регіонам [6, с. 5, 14].

Р. Кравченко визначив, що нинішня модель державного управління має розгалужену багаторівневу організаційну структуру та довів, що, всупереч наявним зовнішнім ознакам її цілісності, існує у вигляді окремих, не об'єднаних у систему функцій, що виконуються органами державної влади в рамках інших, вищих галузевих повноважень, та не забезпечує повного й всебічного виконання завдань щодо зниження ризику НС [7, с. 13].

Вважаємо важливим внеском щодо визначення напрямів структурного та функціонального розвитку державного управління є праця В. Малиновського, де він, зокрема, сформулював визначення понять «метод структурного аналізу», як логічний підхід до дослідження державного управління, та «організаційна структура державного управління», як сукупність управлінських елементів, між якими формуються і підтримуються організаційні взаємозв'язки в межах відповідної управлінської системи, що забезпечують ефективність її функціонування з метою реалізації функцій державного управління [8, с. 103, 126].

Поняття «механізм держави» з точки зору системного методу пізнання розглянула Т. Пікуля. Використання структурно-функціонального підходу під час визначення зазначеного поняття дало можливість авторці визначити ефективну організаційну структуру побудови цього механізму з метою оптимізації його функціональної спроможності, тобто здатності до організації управління суспільством [9, с. 47].

Л. Приходченко обґрунтувала складові компоненти структури механізму державного управління, показала їх взаємозв'язок та фактори, що сприяють підвищенню ефективності діяльності системи органів публічної влади. Функції, що виконують органи управління (далі – ОУ), визначають внутрішню структуру та їх місце в системі органів публічної влади. Відтак організаційна структура та її елементи є основою організаційного механізму державного управління [10, с. 106, 109].

В. Романюк, О. Андріюк та Н. Володченкова розробили структурно-функціональну модель механізму регулювання еколого-техногенної безпеки під час НС воєнно-техногенного походження. Для подальшого розвитку цієї системи вчені запропонували застосовувати індексно-індикаторний підхід, що створює передумови для розробки ефективних процедур державного

управління природно-техногенною безпекою в умовах НС воєнно-техногенного походження [11, с. 28, 34].

Варіанти послідовних етапів структурно-функціонального синтезу моделі системи державного управління ризиками виникнення НС визначив В. Федорчак, що дозволило автору простежити її внутрішні зв'язки та способи функціонування [12, с. 93, 95].

Метою статті є визначення сутності структурно-функціонального механізму державного управління в ЄДСЦЗ.

Виклад основного матеріалу дослідження. Встановлення сутності структурно-функціонального механізму державного управління у сфері ЦЗ загалом та ЄДСЦЗ – зокрема, здійснено на основі застосування методів дедукції, індукції, а також структурного аналізу та синтезу структури зазначеної системи, її завдань і функцій. Отже, на початковому етапі дослідження узагальнено проведений аналіз попередніх наукових досліджень із зазначеної проблематики.

Будь-яку структуру Ю. Древаль розглядає граничною ланкою, що охоплюється як механізмами державного управління, що забезпечують її функціонування. Отже, вважає автор, «структурованість», у розумінні оптимізації структур, зв'язків між ними, характеризує передусім реалізацію механізму в управлінському процесі [5, с. 61].

Поділяємо думку автора лише частково та вважаємо, що механізм державного управління є не граничною, а ланкою, що пов'язує між собою структуру та процес її функціонування. Тобто є певна структура, функціонування якої забезпечується механізмами державного управління. Отже, сутність структурно-функціонального механізму державного управління в конкретних умовах обставин залежить від структури, функцій, виконання яких на неї покладено, та їх взаємозв'язку.

Для виконання зазначеного завдання вважаємо за необхідне застосувати системний підхід до аналізу будь-якої системи загалом і ЄДСЦЗ зокрема, а також метод дедукції, що передбачає під час дослідження системи сходження від її загальних структур до часткових елементів.

У зв'язку із зазначеним слушними виявилися результати наукового дослідження В. Авер'янова, який сукупність системних категорій, що зображають сутність будь-якої складної системи, розподіляє на групи, кожна із яких характеризує відносно самостійні аспекти системного підходу, зокрема: структурної побудови (структурний аспект), процесів функціонування (функціональний аспект),

розвитку (генетико-прогностичний аспект) системного об'єкта [13, с. 9].

Погоджуємося з висновком вченого, який стверджує, що завдання та цілі державного управління, диференціюючись у функціях органів державного управління, суттєво впливають на внутрішню структуру системи державного управління. Тобто цілком очевидним є зв'язок загальних цілей і завдань державного управління та їх вплив як на структуру системи загалом, так і на структури елементів системи зокрема [13, с. 35].

Важливим питанням дослідження складної системи є можливість визначення її структури і параметрів функціонування. Так, Н. Мешков та Ю. Крупнов зазначають, що складну систему можливо дослідити за допомогою поєднання її параметрів, а саме: склад (сукупність елементів), структура (ієрархія і зв'язок її елементів), послідовність функціонування, цільові функції елементів, порядок функціонування. Тому, на думку авторів, структуру системи, особливість її функціонування визначає механізм як сукупність законів, правил і процедур взаємодії її елементів [14, с. 43].

Поділяємо думку вчених та, з урахуванням узагальнення їх доробків, вважаємо, що сутністю структурно-функціонального механізму складної системи є сукупність норм, заходів, засобів, важелів, стимулів, за допомогою яких ОУ впливають на структуру системи та способи її функціонування з метою досягнення цілей, поставлених перед зазначеною системою.

Зважаючи на поставлені цілі дослідження, вважаємо доречним розглянути положення законодавства сфери цивільного захисту щодо структури ЄДСЦЗ та особливостей її функціонування в нинішніх умовах.

Постановою Кабінету Міністрів України від 9 січня 2014 р. № 11 затверджено Положення про ЄДСЦЗ (далі – Положення ЄДСЦЗ), яке «регулює питання щодо здійснення заходів ЦЗ в державі, визначає склад органів управління та сил ЦЗ, планування діяльності ЄДСЦЗ, порядок виконання нею завдань та організації взаємодії». У Положенні ЄДСЦЗ визначено, що «ЄДСЦЗ – це сукупність органів управління, сил і засобів центральних та місцевих органів виконавчої влади (далі – ЦОВВ, МОВВ), підприємств, установ та організацій, які забезпечують реалізацію державної політики у сфері ЦЗ» [15, п. 1, 2].

Розглянемо сутність структурно-функціонального механізму державного управління у сфері ЦЗ, зокрема, щодо побудови загальної

структури ЄДСЦЗ та організації управління у зазначеній системі.

Положенням ЄДСЦЗ (п. 5) визначено, що загальне керівництво зазначеною системою здійснює Кабінет Міністрів України, а безпосереднє – ДСНС. ЄДСЦЗ складається з постійно діючих функціональних і територіальних підсистем та їх ланок.

Функціональні підсистеми ЄДСЦЗ (далі – ФП) створюються ЦОВВ з метою захисту населення і територій від НС, забезпечення готовності сил і засобів до дій, спрямованих на запобігання і реагування на НС. Безпосереднє керівництво діяльністю ФП здійснюється керівником органу чи суб'єкта господарювання, що створив таку підсистему [15, п. 7].

Територіальні підсистеми ЄДСЦЗ (далі – ТП) створюються на територіальному рівні держави з метою здійснення заходів щодо захисту населення і територій від НС у відповідному регіоні. Безпосереднє керівництво діяльністю ТП, її ланок здійснюється посадовою особою, яка очолює орган, що створив таку підсистему, ланку [15, п. 8].

Кодексом цивільного захисту України (далі – Кодекс) (15, ст. 8, п. 3) визначено основні завдання ЄДСЦЗ, зокрема: оповіщення населення про небезпеку та виникнення НС, своєчасне та вірогідне інформування про фактичні обставини і вжиті заходи (15, ст. 8, пп. 8), захист населення у разі виникнення НС (15, ст. 8, пп. 9), проведення аварійно-рятувальних і невідкладних робіт (далі – АРiНР) щодо ліквідації наслідків НС, організація життєзабезпечення постраждалого населення [16, ст. 8, пп. 10].

Також Кодексом (розділ IV) визначено, що захист населення і територій включає: оповіщення та інформування суб'єктів забезпечення цивільного захисту (гл. 6), укриття населення у захисних спорудах цивільного захисту та евакуаційні заходи (гл. 7), інженерний захист територій, радіаційний і хімічний захист (гл. 8), медичний, біологічний і психологічний захист, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення (гл. 9), навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях (гл. 10). Таким чином, з'ясовано, що питання щодо реагування на НС в завданнях ЄДСЦЗ у Кодексі не визначено.

Однак у Положенні про ЄДСЦЗ (п. 24) додатково до завдань, визначених у Кодексі, вказано й інші завдання, зокрема щодо призначення керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, визначення зони надзвичайної ситуації, організація та здійснення евакуаційних заходів,

що частково можливо віднести до завдань з реагування на надзвичайні ситуації.

Отже, виявлено розбіжності та прогалини у Кодексі та Положенні ЄДСЦЗ щодо функцій та завдань зазначеної системи, що, на нашу думку, негативно впливають на її функціонування.

Постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2015 р. № 1052 затверджено Положення про ДСНС (далі – Положення ДСНС), де визначено, що ДСНС є ЦОВВ, який реалізує державну політику у сфері ЦЗ [17, п. 1].

Одним з основних завдань ДСНС є реалізація державної політики у сфері ЦЗ, захисту населення і територій від НС, запобігання їх виникненню, ліквідації наслідків НС, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності [17, п. 3].

ДСНС відповідно до покладених на неї завдань проваджує функції, зокрема: «Здійснює безпосереднє керівництво діяльністю ЄДСЦЗ; проводить підготовку ОУ ФП і ТП ЄДСЦЗ та перевірку їх готовності до дій; здійснює оповіщення та інформування ЦОВВ, МОВВ про небезпеку виникнення і виникнення НС; координує діяльність ЦОВВ, МОВВ, суб'єктів господарювання щодо реалізації заходів з евакуації населення; залучає рятувальні підрозділи ЦОВВ, МОВВ, підприємств, установ, організацій та координує їх діяльність під час ліквідації наслідків НС, організовує проведення пошуково-рятувальних робіт; забезпечує гасіння пожеж, рятування людей, надання допомоги щодо ліквідації наслідків НС» [17, п. 4].

Відповідно до Плану реагування на надзвичайні ситуації державного рівня (далі – План реагування), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.03.2018 № 223, однією із функцій ДСНС визначено реагування на НС, проведення АРiНР [18], що не вказано у Положенні ДСНС [17]. Вважаємо, що зазначена функція є визначальною для ЦОВВ, що проваджує державну політику у сфері ЦЗ – ДСНС.

Отже, виявлено неузгодженість та прогалини в керівних документах, а саме: у Положенні ДСНС та Плану реагування щодо провадження однієї з основних функцій ЄДСЦЗ – реагування на НС, що обумовлює нагальну потребу в усуненні зазначених неточностей в законодавстві сфери ЦЗ, зокрема, щодо реагування на НС, що свідчить про недоліки в структурі ЄДСЦЗ та визначенні її функцій. Зважаючи на розглянуте, вважаємо за необхідне уточнити визначення поняття «реагування на НС».

Кодексом визначено, що «реагування на НС та ліквідація їх наслідків – скоординовані дії суб'єктів забезпечення ЦЗ, що здійснюються відповідно до планів реагування на НС, уточнених в умовах конкретного виду та рівня НС, і полягають в організації робіт з ліквідації наслідків НС, припинення дії або впливу небезпечних факторів, викликаних нею, рятування населення і майна, локалізації зони НС, а також ліквідації або мінімізації її наслідків, що становлять небезпеку життю або здоров'ю населення, заподіяння шкоди території, навколишньому природному середовищу або майну» [16, ст. 2, п. 37].

Водночас План реагування реалізується шляхом інформування та оповіщення про небезпеку виникнення або виникнення НС, переведення ОУ та сил ЦЗ в режим підвищеної готовності та режим НС, їх дії у зазначених режимах, управління під час ліквідації наслідків НС, залучення сил ЦЗ і проведення АРiНР, взаємодії ОУ та сил ЦЗ, організації основних видів забезпечення під час проведення АРiНР і ліквідації наслідків НС [18, п. 3].

Вважаємо, що визначення поняття «реагування на НС», яке подано у Кодексі, не враховує деяких заходів щодо реалізації Плану реагування, зокрема питання з інформування та оповіщення про небезпеку виникнення або виникнення НС, переведення ОУ та сил ЦЗ у вищі режими функціонування, взаємодії між ОУ та силами ЦЗ та їх забезпечення і потребує уточнення та доповнення в Кодексі.

Висновки. Для досягнення мети дослідження щодо визначення сутності структурно-функціонального механізму державного управління в ЄДСЦЗ отримано такі результати.

1. Проведено аналіз попередніх наукових досліджень у науці державного управління загалом і у сфері ЦЗ зокрема щодо побудови структур складних систем, особливостей їх функціонування на різних рівнях управління, структурних та функціональних підходів до визначень механізмів державного управління, сутності методу структурного аналізу в державному управлінні,

структурно-функціонального синтезу моделі державного управління та визначено актуальність питання щодо формулювання сутності структурно-функціонального механізму державного управління в ЄДСЦЗ.

2. Проведено аналіз законодавства сфери ЦЗ щодо структури та функцій ЄДСЦЗ, що забезпечило:

виявити прогалини та розбіжності, зокрема, щодо функцій та завдань зазначеної системи, неузгодженостей у Положенні ДСНС та Плану реагування щодо визначення важливої функції ДСНС – реагування на НС;

окреслити потребу в уточненні визначення поняття «реагування на НС», що не повною мірою відповідає викликам сьогодення;

сформулювати висновок, що зазначені недоліки в законодавстві носять структурний та функціональний характер, які потребують комплексного вирішення на державному рівні, що є підґрунтям для подальших наукових досліджень із зазначеної проблематики.

3. За результатами проведеного дослідження запропоновано визначення сутності структурно-функціонального механізму в ЄДСЦЗ, а саме: структурно-функціональний механізм ЄДСЦЗ являє собою сукупність норм, заходів, засобів, важелів, стимулів, за допомогою яких ОУ впливають на структуру системи та способи її функціонування з метою досягнення поставлених цілей перед зазначеною системою.

4. Обґрунтовано нагальну потребу в уточненні визначення поняття «реагування на НС», яке подано в Кодексі, що не відповідає вимогам сьогодення, що висувуються до ЄДСЦЗ, та не враховує практичної складової частини її функціонування.

Подальший напрям наукових досліджень вбачається в комплексному визначенні поняття «структурно-функціональний механізм державного управління у сфері ЦЗ» та встановленні його місця в загальній класифікації механізмів державного управління.

Список літератури:

1. Про схвалення Стратегії реформування системи Державної служби України з надзвичайних ситуацій : розпорядження Кабінету Міністрів України від 25.01.2017 № 61-р / База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/61-2017-%D1%80#Text> (дата звернення: 20.03.2021).
2. Кулешов М.М. Система реагування на надзвичайні ситуації та механізми управління. *Вісник НУЦЗУ. Серія: Державне управління* : зб. наук. пр. Харків. Вип. 1(6), 2017. С. 314–322.
3. Альбошій О.В., Лазарев А.А. Показники результатів роботи підрозділів цивільного захисту як функція динаміки техногенних ризиків. *Проблеми надзвичайних ситуацій* : зб. наук. пр. НУЦЗ України. Харків. Вип. 11, 2010. С. 8–13.

4. Вальчук О., Петрик В. Функції голови та апарату виконавчого комітету об'єднаної територіальної громади у сфері цивільного захисту. *Вісник факультету історії, права і публічного управління* : зб. наук. пр. Вип. 18. Вінниця. 2020. С. 105–109.
5. Древаль Ю.Д. До питання про сутність та зміст механізмів державного управління. *Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія: державне управління* : зб. наук. пр. Харків. № 1, 2014. С. 57–63.
6. Жукова Л.А. державне управління у сфері цивільного захисту України: функціонально-структурний аспект : автореф. дис. ... канд. держ. упр. : спец. 25.00.02. «Механізми державного управління» / НАДУ при Президентові України. Київ, 2007. 22 с.
7. Кравченко Р.І. Організаційно-правові засади державного управління зниженням ризику надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру в Україні : автореф. дис. ... канд. держ. упр. : спец. 25.00.02. «Механізми державного управління» / НАДУ при Президентові України. Київ, 2021. 20 с.
8. Словник термінів і понять з державного управління / В.Я. Малиновський. Київ : Центр сприяння інституційному розвитку державної служби, 2005. 251 с.
9. Пікуля Т.О. Сучасний підхід до інтерпретації поняття «механізм держави». *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ* : зб. наук. пр. ЛДУБЖД. Львів. № 2(1), 2012. С. 46–54.
10. Приходченко Л.Л. Структура механізму державного управління: взаємозв'язок компонентів та фактори впливу на ефективність. *Вісник Національної академії державного управління* : наук. журн. Київ. Вип. 2, 2009. С. 105–112.
11. Романюк В.П., Андріюк О.П., Володченкова Н.В. Структурно-функціональна модель механізму регулювання екологічної безпеки під час надзвичайних ситуацій воєнно-техногенного походження. *Геоінженерія. Серія: екологія та охорона праці* : наук.-техн. журнал. Вип. 3, 2020. С. 26–34.
12. Федорчак В.В. Структурно-функціональний синтез державного управління ризиками виникнення надзвичайних ситуацій. *Інвестиції: практика та досвід* : наук.-практ. журн. 2020. № 10. С. 93–95.
13. Державне управління в Україні : навчальний посібник / за заг. ред. В.Б. Авер'янова. Київ, 1999. 432 с.
14. Исследование систем управления: Управление инновациями и инвестициями : учебное пособие / Мешков Н.А., Крупнов Ю.А. ; под ред. В.М. Четверикова. Москва, 2011. 106 с.
15. Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту : постанова Кабінету Міністрів України від 9.01.2014 № 11 / База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-%D0%BF#Text> (дата звернення: 19.03.2021).
16. Кодекс цивільного захисту України : Закон України від 2.10.2012 № 5403-VI / База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text> (дата звернення: 19.03.2021).
17. Про затвердження Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій : постанова Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1052 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1052-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 19.03.2021).
18. Про затвердження Плану реагування на надзвичайні ситуації державного рівня : постанова Кабінету Міністрів України від 14.03.2018 № 223 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/223-2018-%D0%BF#Text> (дата звернення: 21.03.2021).

Poteriaiko S.P. PUBLIC ADMINISTRATION'S STRUCTURAL AND FUNCTIONAL MECHANISM IN THE UNIFIED STATE SYSTEM OF CIVIL DEFENSE

Problematic issues of determining public administration's structural and functional mechanism in the unified state system of civil defense are considered in the article. The analysis of previous scientific researches in the science of public administration in general and in the field of civil defense is carried out. Specifically, author analyzed structuring of complex systems, especially their functioning at different levels of management, structural and functional approaches to definitions of public administration's mechanisms, meaning the method of structural analysis in public administration, structural and functional synthesis of public administration's model. According to the results of the analysis, formulation of the public administration's structural and functional mechanism in the unified state system of civil defense is identified as an urgent task.

The provisions of the Ukraine's legislation in the field of civil defense in terms on the structure and functions of the unified state system of civil defense are studied. Gaps and discrepancies in the Ukraine's legislation on the functions and tasks of this system, inconsistencies in the Regulation on the State Emergencies Service of Ukraine and the State Emergency Response Plan to determine the important function of the State Emergencies Service of Ukraine – emergency response.

Define of the structural and functional mechanism in the unified state system of civil defense is proposed, which is a set of rules, measures, tools, levers, incentives by which authorities influence on the structure of the system and ways of its functioning to achieve these goals.

An urgent need to clarify the definition of emergency response, which does not fully meet the challenges of today, is outlined.

It is concluded that the identified shortcomings in the legislation in the field of civil protection have structural and functional character, which require a comprehensive solution at the state level.

Results of the study are the basis for further research on these issues.

Key words: *unified state system of civil defense, emergency situation, public administration bodies, structural and functional mechanism, sphere of civil protection.*